

Franciaország és az EU bevándorlási problémái

Az immigráció probléma vagy gazdasági szükségszerűség?

Türke András István Ph.D

Bevezetés

Az első, majd a második világháború utáni Franciaország újjáépítéséhez égető szükség volt minél több szakmunkás/szakember bevonására. Az immigrációs folyamatot a dekolonizációs folyamat megindulása csak fokozta. A francia társadalom etnikai mutatói – főleg Párizsban és a nagyobb kikötővárosokban – jelentős mértékben megváltoztak, a bevándoroltak és családtagjaik integrációja a francia társadalomba esetlegesen, koordinálatlanul történt.

A törvényhozásban a bevándorlók kárára történő diszkrimináció hamar megjelent, 1932-ben egy az 1981-ig érvényben lévő ún. nemzeti preferenciatörvényt (*Salengro törvény*) hoztak, mely különböző területeken (pl. szociális juttatások, lakáshoz való jutás) hátrányosan érintette a bevándorolt etnikumokat. 1974-től pedig gyakorlatilag felszámolták a legális, szervezett munkaerő-beáramlás rendszerét.

1981-től a tartózkodási engedély sem jelentett automatikusan munkavállalási engedélyt. Az lett a cél, hogy a társadalombiztosítás csak a francia munkavállalókra terjedjen ki. A '80-as évek gaz-

dasági problémái miatt felerősödött az antimigrációs retorika.

A Pasqua-törvények (1986-1993) megalkották az addig ismeretlen « hivatalos papír nélküliek » kategóriáját (*sans-papiers*) és a menedéj jogot kérőktől megtagadták a munkavállalási jogot. 1992-ben még 20.000 volt az egy éves munkaszerződésnél hosszabbal rendelkezők száma, mindez 2003-ra 6500 főre esett vissza. Az OECD mindeközben, 2002-ben, migrációs kvóták felállítását javasolta, és a tartózkodási engedély kiállítását munkaviszonyhoz kötötte. A munkaviszony létrejöttéig országonként ideiglenes tartózkodási engedély bevezetését szorgalmazta.

És ami a legfontosabb, hogy Franciaországnak – bár a törvényhozás legégetőbb mulasztásait az 1998-as Chevènement törvény, majd a 2003-as és 2006-os törvények (Sarkozy) pótolták – máig nincs egységes alapokon nyugvó migráció-politikája. A meglévő szabályozás pedig kaotikus. E törvények ráadásul csak súlyosbították a helyzetet, teljesíthetetlen feltételeket támasztva az érkezés és a kérelem elbírálása alatti tartózkodás periódusára. Hivatalos becslések szerint je-

A jövő megjósolásnak leghatékonyabb módja, ha nekállunk megalkotni.

(Peter Drucker)

I. évfolyam 4. szám

2009. június 25.

TARTALOM

Bevezetés1

I. Az immigráció útvonalai és a francia munkaerőpiac 2

II. Immigrációt, de melyet? 4

III. Bevándorlási típusok Franciaországban .. 6

IV. Az Európai Unió migrációs politikája és stratégiái 10

V. A francia EU-elnökség migrációpolitikái eredményei .. 13

Függelékek ... 16

Az eddig megjelent EuVI Elemzések listája, impresszum .. 18

lenleg (2006) 200-400.000 fő tartózkodik illegálisan Franciaországban.

Ugyanakkor elmondható, hogy a francia gazdasági növekedés recessziójának megállításához és hosszútávú növekedésre való állításához az immigrációs stratégiák kidolgozása megkerülhetetlennek látszik.

Mi is a jelenlegi alaphelyzet? Mialatt 2006-ban 2,45 millió munkanélküli volt Franciaországban (az őszi hónapokban szignifikánsan csökkent a számuk) addig kb. 237.000 meghirdetett állás maradt betöltetlenül: a közszolgáltatási szférában valamint, az ipar képzett szakmunkásokat igénylő területein (pl. kőművesek, elektromossági szakemberek, útépítők, de akár a szakácsokat, ápolónőket vagy bábaasszonyokat is megemlíthetjük.)

A francia korfa vészes előregedése mellett – a vészharangot már évtizedek óta kongatják, a születésszám viszont az utóbbi 1-2 évben Európában éppen a franciáknál ugrott fel a legmagasabbra – Franciaország erősen lemaradni látszik a diplomás fők kinevelésében: A francia fiatalok 20%-a csupán szakmunkás diplomával rendelkezik, ami az európai átlag kétszerese.

I. Az immigráció útvonalai és a francia munkaerőpiac

Mekkora jelenleg a Franciaországba irányuló migráció? Évente 160.000 fő körül forog a hivatalosan Franciaországba érkezettek és 10.000 a kiutasítottak száma. De ez utóbbi – főleg Sarkozy belügyministerségéhez köthetően – 2006-ban elérte a 26.000 főt. 1999-es adatok szerint az ország népességének 7,4%-át adják a bevándorlók.

A bevándorlás ma már a schengeni térségen keresztül csatornázódik be, Franciaországba főleg Marseille (afrikai bevándorlási útvonal) kikötővárosán, és a francia-olasz határon (kínai, pakisztáni, indiai, sri lankai ill. törökországi és kurdisztáni indulóterületekről Tiranán keresztül Olaszországba vezető útvonal) keresztül.

Természetesen megjelennek francia területeken még a

- Spanyolországon (Maghreb és s z u b s z a h a r a i A f r i k á b ó l Gibraltáron át) keresztül,
- a hollandiai kikötővárosok által becsatornázott (kínai, indiai, pakisztáni)
- és a Lengyel-, Cseh- és Magyarország felől érkező (FÁK, Kína) bevándorlók.

Legfontosabb afrikai kiindulási országok egy 2005-ös, a franciaországi immigránsok eredetét vizsgáló felmérés szerint: 1, Szenegál (82.116 fő), 2-5 Mali, Elefántcsontpart, Kamerun, Kongó (kb. 40-40.000 fő), 6, Kongói Demokratikus Köztársaság (kb. 30.000 fő), 7-11 Togo, Bénin, Gabon, Közepafrikai Köztársaság (kb. 10-10.000 fő).

Noha a 2002-es adatok szerint Franciaország Európában – Németország és Nagy-Britannia mögött – a harmadik leginkább kedvelt célország, az ország menekülthullámokat kezelő rendszere súlyos

krízisben van: A menekültstátuszt kérő a francia előírások miatt hamar illegális helyzetbe kerül: A kérelem elbírálása túl hosszú időt vesz igénybe, tehát a kérelmezőnek automatikusan több napot kell maradnia az eleve engedélyezetttnél. Ráadásul ezalatt az idő alatt nem is dolgozhat.

A politikai menedékjogot kérők száma az 1989-es 61.422 főről 1997-re 17.405 főre esett vissza. Azóta viszont meredeken ível felfele, 2001-2006 között folyamatosan 50.000 fő körüli volt. 2006-ban a menedékjogot kérők származása érdekesen alakult, köztük a következők a kiemelkedők: Haiti (11,6%), Törökország (8,5%), Kína, KDK, Szerbia (6-6%), Oroszország, Moldávia (4,6-4,6%), Sri Lanka, Algéria (kb. 4%).

Franciaországban a munkavállalási kérelmek 90%-at elutasítják, azaz akik e célból érkeztek ide, azoknak a 281 euros segélyen kívül alig akad más legális módja a létfenntartásra. Mindennek az az eredménye, hogy például a francia építőipari vállalkozásoknál foglalkoztatott munkások 60-70%-a feketemunkát végző külföldi. Az ezredforduló környeki high-tech forradalom némileg Franciaországban is érezte a hatását – 1998 és 2000 között 3500 informatikus kapott ideiglenes tartózkodási engedélyt – azonban 2004 januárjában a belügyminisztérium felszámolta a mérnököknek nyújtott kedvezményeket.

Ugyanakkor az ENSZ számításai szerint Franciaországnak évi 760.000 fős bevándorlóra lenne szüksége ahhoz, hogy fenn tarthassa a jelenlegi egyensúlyt, azaz 1 nyugdíjasra 4-5 aktív munkavállaló essen. A francia Tervhivatal (az éves jelenlegi bevándorlási rátán túl) további évi 20.000 bevándorlót tartana szükségesnek. Jelenleg azonban a francia belügyminisztérium adatai szerint csupán a bevándorlók kevesebb mint 5%-a úgymond “hasznos” a

francia gazdaság számára, míg Nagy-Britanniában ez a szám eléri az 50%-ot.

Abban tehát konszenzus kezd kialakulni a francia politikai életben, hogy bevándorlásra igen is szükség van. Míg Németországban és Nagy-Britanniában a probléma köré fórumok, expók szerveződnek, Franciaország e téren is jócskan le van maradva.

A 2007-es elnökválasztás vitáiban a probléma kampánytémává vált. A politikai pábeszéd a szabályozás/szabályozatlanság mikéntje körül zajlik, világossá vált, hogy immár nem odázható el a problémakör rendezése.

A 2006 július 24-ei törvény két szempontból is újdonságot jelent : Szorgalmazza az immigránsok integrációját a francia társadalomba, valamint a gazdasági bevándorlást (ami, mint láthattuk hivatalosan 1974 óta nem létezik). Többek között a 16-18 éves korosztály számára az állam „fogadási és integrációs szerződést” ajánl fel, mely magába foglalja az állampolgári és (ha szükséges) nyelvi képzést. Előbbi a francia intézmények és köztársasági értékek ismeretét szorgalmazza.

II. „Immigrációt, de melyet?”

II.1. Sarkozy törekvései

Nicolas Sarkozy elnök már belügyminiszterként (2002-2004 március, majd 2005 nyarától 2007 márciusáig) közvetlen hatást gyakorolt a migrációs ügyekre és határozottan lépett fel az ún. „sans-papiers”-k (illegálisan Franciaországban tartózkodók) ellen, ezzel szemben támogatta az iszlám egyház kiépülését.

2006 januárjában, mint francia belügyminiszter szorgalmazta, hogy az immigráció-ügyet vonják egyetlen minisztérium hatáskörébe, mivel az mind a külügy-, mind a belügy- és a szociális ügyek minisztériuma hatáskörébe tartozik.

Sarkozy elnöki kampányszolgenjének az volt a lényege, hogy nagyszámú, de szabályozott immigrációra van szükség, a felsőfokú végzettségűek és a szakemberek javára.

Különösen ellenzi a „családi csoportosulást” (*regroupement familial*), mely azt jelenti, ha egy bevándorlónak sikerül menedékjogot kapnia, akkor automatikusan a teljes rokonságát igyekszik áttelepíteni Franciaországba. A bevándorlási kvóták kialakítását véleménye szerint széles társadalmi vitának kell megelőznie. Javasolta az anonim CV-k és a pozitív diszkrimináció bevezetését is.

II.2. Fontosabb francia ellenzéki pártok migrációs politikája

2003 óta a francia szocialistáknál Segolène Royal egyik támogatója, Malek Boutih vált a szociális kérdésekért felelős „nemzeti titkárrá.” Boutih korábban az *SOS Racisme* vezetője volt. Ez a szervezet tiltakozó akcióival már de Gaulle ide-

jében többször sikeresen vonta magára a figyelmet.

Boutih 2004-ben tett közzé egy 10 oldalas programtervet, mely az *“Egy új immigrációs politika”*¹ címet viselte, és éles vitákat váltott ki főleg a leginkább érintettek köreiben :

A szerzőt például néhányan felháborodottságukban a *Front National* beépített emberének bélyegezték, mely igencsak sarkos vélemény, hiszen mint ő maga írja, az immigrációpolitika létrehozásának egyik fő célja a szélsőjobb elleni küzdelem.

Határozottan tiltakozik az ellen, hogy a bevándorlókat a „szociális juttatások fővadászaiként” tüntessék fel². Szerinte a baloldal eddigi tevékenysége, például az ún. *Rezeda törvény* (1998. máj. 5, a külföldiek belépéséről és tartózkodásáról Franciaországban és a menedékjogról) sem mert szembenézni a helyzettel, ráadásul az illegális bevándorlók legalizálása csak felerősítette az illegális bevándorlást.

A jobboldali intézkedések bírálata után azonban a jelentés által előirányzottakat áttekintve az látszik, hogy céljaikban alig különböznek a Sarkozy által előirányzottaktól. A kritikusok által leginkább kifogásolt fő tételei a következők:

- I. **Bevándorlási kvóták bevezetése**, tekintettel Franciaország szükségleteire, preferenciákkal a volt gyarmatok (ACP) és Kelet-Európa nem csak uniós államai felé. A javaslat szerint ezt egy új, külön minisztériumnak kellene koordinálnia. Ez alá egy decentralizált adminisztrációs rendszer (az ún. 2A2I – „Immigránsok Fogadó és Beilleszkedési Bizottsága”) épülne fel, melynek szakértői az oktatásügyi, a szociális ügyek a lakásügyek, a

¹ UNE NOUVELLE POLITIQUE DE L'IMMIGRATION, par Malek Boutih, secrétaire national du Parti socialiste

² Megjegyzés: Általánosítani természetesen hiba, mégis e tanulmány szerzője nem egy olyan esetről tud, hogy csupán segélyből és némi feketemunkából autót, házat szerzett bevándorlók jobban élnek, mint olyan franciák, akik hosszú éveken keresztül lelkiismeretesen dolgoztak és befizették az adójukat.

külső és a belső tárca illetékeseivel rendszeresen konzultálnának.

- II. A „**családtagok kihozására irányuló gyakorlat**” (*regroupement familial*) megszüntetése - Mivel a fenti rendszer logikája, hogy az emigráns kérelmét a 2A2I rendszeren keresztül még hazájában adja be, és ott is várja meg az elbírálást, a kiindulási országok kvótája alapján. A szerencsés jelölt viszont a családját is kihozhatja (ha olyan típusú dossziét tölt ki) illetve tartózkodási jogot nyer leendő házastársa számára is. Az ún. piros kártya egységessé válna (10 év tartózkodási engedély) és automatikusan megújítható lenne.

- III. A **kettős állampolgárság megszüntetése** lenne az ára annak, hogy azok az emigránsok, akik 10 éve Franciaország területén tartózkodnak állampolgárságot kapjanak. (E rendelkezés azonban azt is magában rejti, hogy immár « csak » francia állampolgárként a francia törvények alól semmilyen kibúvó nem létezhet, azaz tilos a poligámia például...)

Ezen kívül javaslatokat fogalmaz meg Boutin egy Immigrációs Múzeum létrehozására, az immigráció ünnepének bevezetésére. A közoktatásban nagyobb hangsúly helyeződjön az immigráció történetére, a fentiek európai harmonizációjára, a migráció kiinduló országai és Franciaország közös fejlődésére.

Az UMP-től és a PS-től eltérően a MoDEM migrációs politikája mutatja a legkevesebb radikális elemet. Ellene van a kvótás/válogatott immigrációnak, és inkább régóta hangoztatott elemeket szorgalmaz : a munkanélküliség csökkentését (szerinte a statisztikákkal és a mindennapos tapasztalattal ellentétben elég szakember/szakmunkás van Franciaországban), a bevándorolt egyének integrációjának elősegítését. Ezeken túl a feketemunka elleni küzdelmet, EU-szintű migrációpolitikát és a kiindulási országok pénzügyi támogatását szorgalmazza és – a

franciák gondolkodására jellemző módon – a probléma legmegfelelőbb megoldását egy Migrációügyi Minisztérium felállításában látná. Összefoglalva : a program alapján – amennyiben a tényleges tervek tükrözi – nem lenne várható alapvető változás a jelenlegi szabályozásokhoz képest.

III. Bevándorási típusok Franciaországban (kínai, török és afrikai)

III.1. A Franciaországba irányuló Kínai bevándorlás

A kínai bevándorlók szemében Franciaország az első világháború utántól vált célterületté. A második világháború idejére 140.000 kínai dolgozott a franciáknál. A legutóbbi 10 év alatt azonban főleg Párizsban (Európa első számú kínai városa) a kínaiak ugrásszerű térnyerése volt a leginkább szembeötlő. A „Chinatown”-ok kialakulásán túl (legrégebben a XIII., ma a IX. kerület) az elitebb övezetekben is megjelentek.

A hivatalos adatok szerint 450.000 kínai van Franciaországban, egyes becslések szerint azonban számuk megközelíti a 600.000 főt. Körülbelül a bevándorlók fele él Párizsban és becslések szerint 2007-ben 1 millió kínai eredetű személy élt Franciaországban. Évente 40-60.000 illegális kínai bevándorló érkezik.

Az (indo)kínai emigráció főbb kiindulóterületei az 1970-es években főleg a kommunisták elől menekülő vietnámiak (Theochew népe) voltak. Az 1990-es években a Wenzhou bevándorlás volt a legerősebb, általában a délkeleti legszegényebb területekről (Zhejiang tartomány). Jelenleg Mandzsúriából a Dong Bei régióból (Észak-Kelet) a legszámtalibb a kínai bevándorlás.

Az illegális bevándorlás egyik legfőbb szervezője a „Kigyófejek” (*Têtes de serpent*) nevű szervezet. 20-25.000 euroért szervezik meg az utat, többek között Görögországon keresztül Franciaország felé.

A Franciaországban élő kínaiak 94%-a keresetének jelentős hányadával segíti Kínában élő rokonait. A bevándorlók illegális, leggyakrabban kínai, de nem ritkán francia irányítású illegális üzemekbe kerülnek, ahol gyakran a külvilágtól

szinte teljesen elzárva akár napi 14 órát kell dolgozniuk kb. 500 euro/hó fizetésért. Ezen üzemek tehát az olcsó munkaerő illegális importjával és foglalkoztatásával, megkerülve az importra vonatkozó textilkvótákat, magában Franciaországban állítanak elő textilanyagokat.

Egy kínai mondás szerint, „*aki vállalkozásba akar kezdeni, először családot alapít.*” Ha valakinek sikerült itt megkapaszkodnia, minél több családtagját kihozza. Az ezredforduló egyik legjelentősebb (nyilvánosságra került) trükkös akciója keretében 600 fiatal kínait hoztak ki Franciaországba „diáktanfolyamokra”, francia/franciaországi kínai strómanokon keresztül, a francia hatósági szervek lefizetésével. Az eredeti terv szerint a kiskorúak könnyebben megkapták volna az állampolgárságot és utána családtagjaik rajtuk keresztül csatornazódhattak volna be.

III.2. Török bevándorlás

Napjainkban körülbelül 400.000 török bevándorló/török eredetű francia állampolgár él Franciaországban. Az első fontosabb bevándorlási hullám (melyet az 1965-ös francia-török szerződés tett lehetővé) 1969-ben volt. A török szakmunkások az autó- és építőiparban azonnal kaptak munkát. Körülbelül 8750 fő érkezett, és jogot nyertek családtagjaik letelepítésére is.

Ekkor még tárt karokkal fogadták őket - lévén, hogy a törökök fő úticélja általában Németország volt – egészen az 1974-es fordulatig. Az eredetileg vendégmunkásként érkezők törökök ennek ellenére az 1970-es évek második felétől egyre inkább lemondtak arról a lehetőségről, hogy egy nap visszaköltözzenek Törökországba és törökországi családtagjaik végleges franciaországi kitelepítésébe kezdtek.

Az 1980. szeptember 12-ei államcsíny után egy másik típusú beáramlás, a politikai menedékkérelmő törökök bevándorlása indult meg : baloldaliak, kurd szeparatisták, szindikalisták, (stb.) . Rájuk is jellemző volt általánosságban, hogy nem volt végcéljuk a Franciaországban való maradás (az asszimilálódás még inkább nem) azonban jellemző módon (család, itt született gyerekek) „ottragadtak.”

1990-re 200.000-re volt tehető a török bevándorlók száma, az összes emigráns 5,5%-át alkották. A bevándorlás célterületei : Alsace (Elzász), a Párizs környéki régió, Rhones-Alpes és Aquitaine régiók. Például az ingatlankereskedés az egyik fő célterületük: felvásárolják a lerobbant ingatlanokat, felújítják őket, majd bérbe adják az újonnan érkezőknek.

Akárcsak a kínaiak, erősen gettósodnak és még nehezebben asszimilálhatók. Számos szervezetük jött létre az 1980-as évek közepén, főleg Ile-de-France régióban (pl. *Elele* = Kéz a kézben, *ACOR* – Török Eredetű Állampolgárok Közgyűlése), mely segíti a bevándorlást, az integrációt, az érkezeteknek munkát közvetít, kulturális eseményeket szervez, (stb.) .

Az asszimilációs folyamat esetükben nagyon lassan halad: muzulmán közösségeik nagyon összetartanak, hagyományaikat teljes mértékben megőrzik, szinte „Kis-Törökországokat” hoznak létre ott, ahol letelepedtek, mecsetekkel, imámokkal, belső szociális törvényekkel, török berendezésű házakkal. A török bevándorló népesség hölgytagjainak túlnyomó többsége nem beszél, nem tanul meg franciául, kizárólag a török nyelvű TV-adókból tájékozódnak. Gyermekeiket „Korán-tanfolyamokra” járatták a mecsetekbe.

III.3. Afrikai bevándorlás maghrebi « depókkal »

A hivatalos európai statisztikák szerint Európa területén tartózkodó 11 millió idegen eredetű népességből a legnagyobb arányban, 3 millió fővel az afrikai eredetű népesség van jelen. Ebből 2 millió észak-afrikai, 415.000 nyugat-afrikai eredetű. A legfontosabb kiindulási országok Ghána (78.995 fő), Nigéria (71.997) és Szenegál (76.776), melyek az Európában élő nyugat-afrikai eredetű népesség 55%-át adják. Ezeket követi a Zöld-foki szigetek (43.289) és Mali (39.131). Tehát inkább az afrikai viszonyok között fejlettebb országok vezetnek a sort, míg a legkevesebb bevándorló Európába Beninből, Nigerből és Burkina-Fasoból érkezik.

Míg Franciaország és Nagy-Britannia stabilizálta a bevándorlás mértékét, addig a Németországba, a dél-európai államokba és a skandináv államokba irányuló migráció dinamikusan emelkedik. 1985 és 1993 között az Európában menedékkérelmő afrikaiak száma megnégyszereződött, és elérte a 86.800 főt.

2006-os becslések szerint « legalább 100.000 » szubszaharai eredetű migráns tartózkodik ideiglenesen Algéria és Mauritánia területén és 1-1,5 millió pedig Líbiában. Líbia viszonylag nehezen elérhető uticélnak számít a migránsok számára, és ott tartózkodásukat megnehezítik a rendszeres pogromok az afro-amerikaiak ellen. Mégis 4000 km-es szárazföldi és 2000 km-es tengeri határaival az illegális migráció egyik legfontosabb kiindulási pontjának számít Málta, illetve a Lampedusa (Észak-Ciprus) - Szicília útvonal felé. (Szicíliába 2006-ban 16.000 bevándorló érkezett.)

Már maga a Líbiai sivatagon való átkelés is rengeteg kockázatot jelent, és kb. 1000 dollárba kerül személyenként. Jól szervezett bandák Tunézián keresztül szerzik be azokat a hajókat, melyekkel aztán a líbiai partoknál behajózzák az

immigránsokat. Amennyiben lebuknak, a csempészek tanácsára palesztinoknak vallják magukat, hogy menedéj jogot kérhessenek a nemzetközi jogra hivatkozva. A máltaiak természetesen nem vihetik vissza a bevándorlókat Líbiába, Izrael pedig még akkor is megtagadja fogadásukat, ha valóban palesztinokról van szó.

Az EU célja, hogy diplomáciai nyomást gyakoroljon Líbiára, mely mindeztidáig (2007) ellenáll annak a kérésnek, hogy líbiai felségvizeken az illegális migrációt ellenőrzése céljából EU-hajók őrzőjáratozhassanak. Líbia többször is ki nyilvánította, hogy a migrációügy nem tartozik prioritásai közé. Pénzt nem szán erre és eszközei sincsenek meg a kezelésére. De természetesen azt szívesen vennék, ha e probléma kapcsán nemzetközi pénzforrásokhoz juthatnának. Azt viszont ellenzik, hogy az EU « kimazsolázza » a számára értékes munkaerőt, a többi bevándorlót pedig a líbiaiak « nyakán » hagyja.

A tunéziai törvényhozás 2004-ben törvénnyel szabályozta az illegális migráció visszaszorítását, és a Maghreb államok 2002 és 2006 között 35.000 szubszaharai bevándorlót utasítottak ki országaikból. Az EU (és főleg Franciaország) az euro-mediterrán partnerség keretében adminisztratív és anyagi segítséggel arra törekszik, hogy lehetőleg a Maghreb államok az EU előbástyáját képezzék. Azaz megfogják, lefékezzék a migrációs hullámokat és a szigorú ellenőrzésekre lehetőleg már ezen államok területén és ne az Európai Unió határainál kerüljön sor.

Ugyanakkor – afrikai vádak szerint – kétszínű az EU magatartása, mert a nemzetközi nyilvánosság előtt elítéli a Magreb államok kiutasítási politikáját,

amelyet viszont éppen ő pénzel a háttérből...³

Afrikai becslések szerint 2025-re minden tizedik afrikai Nyugaton fog dolgozni, ha az migráció évenkénti 2,7%-os növekedési üteme nem mérséklődik időközben.

Franciaországban 1990-ben még csupán a Szenegálból, Maliból, Mauriciusból, és a (volt) Zaireből (1996-tól : KDK) származó bevándorlók száma volt 20.000 fő felett. 1999-ben viszont már a kongóiak, elefántcsontpartiak, madagaszkáriak és kameruniak száma is átlépte ezt a határt. 1982 óta az afrikai bevándorlás mértéke exponenciálisan emelkedik, köszönhetően a családos bevándorlásnak. Az afrikai bevándorlás szociológiai háttere igen érdekesen alakul : egyre több a nő (47,6%), és egyre fiatalabb korosztály érkezik: Az 1990-99 között érkezettek 26%-a 19 év alatti volt. Európai viszonylatban a bevándorolt afrikaiak 60%-a 20-39 éves.

A fent említett második bevándorlási hullám hatására radikálisan megnőtt azon csonka családok száma Franciaországban, ahol a feleség van jelen. A szubszaharai bevándorlók területi eloszlása: 65,40%-uk Ile-de-France (központi) régióban, 4% Felső-Normandiában, 5 %-uk a PACA (Dél-Franciaország) régióban található meg.

A FASILD (az integrációt elősegítő és diszkrimináció ellen küzdő) közalapítvány 2006 októberétől átalakult az ACSE-vé (Szociális Kohézióért és Esélyegyenlőségért Felelős Nemzeti Ügynökség). Az ACSE kiemelkedő szerepet játszik az afrikai migránsoknak a francia társadalomba való beillesztésében. Legfontosabb területei az obszerváció, az migráció-analízisek, az érkezők fogadása, francia kurzusok szervezése, a

³ "Migrations et Droits de l'Homme en Afrique subsaharienne", http://www.fidh.org/IMG/pdf/Afrik_fr.pdf

jogszabályok és a joggyakorlás megismertetése. Továbbá a diszkrimináció elleni küzdelem és a bevándorlókat fogadó munkásszállók fejlesztése⁴.

(elnökségek, székhely) nem sikerült megnyugtatóan rendezniük⁵.

III.4. Mediterrán Unió – miért nem terjed ki hatásköre a migrációs politikára ?

A francia elnökség eredményei a migráció területén az V. alpontban lesznek részletesebben is bemutatva, itt csupán az afrikai vonatkozású törekvésükről ejtünk néhány szót. A *Mediterrán Unió* (Union pour la Méditerranée UPM) hivatalosan 2008 július 13-án jött létre (francia-egyiptomi szervezés eredményeként), 43(+1) ország részvételével : EU-27-ek, továbbá Albánia, Algéria, Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Egyiptom, Izrael, Jordánia, Libanon, Marokkó, Mauritánia, Monaco, Montenegro, Palesztin Hatóság, Szíria, Tunézia és Törökország. Líbia megfigyelőként vesz részt.

Az UPM közös projektjei elég marginális területek és szűkebb spektrumot érintenek, mint az EUROMED (barcelonai folyamat, 1995) célok:

- Földközi tenger szennyezésmentesítése
- Autópálya-fejlesztések (tengerparti és szárazföldi autópályák : ezek az EUROMED-ből erednek)
- Napenergia-projektek
- Katasztrófavédelem összehangolása

Sokatmondó, hogy mégha a résztvevő államok köre (Maghreb, Balkán, Izrael, Törökország) eleve erre predesztinálná, a közös migrációs politika nem képezi részét az együttműködésnek, bár a barcelonai folyamat igen csekély eredményei és a résztvevő országok heterogenitása már eleve igen rossz kiindulási esélyekre ad okot. A tagoknak számos kérdést

⁴ Mahamet Timera, "L'immigration africaine en France : regards des autres et repli sur soi", *Politique Africaine*, 1997, vol. 67, pp. 41-47.

⁵ Chekib Nouira, *Les défis de l'avenir, le capital humain et l'Union pour la Méditerranée*, Note d'Ifri, Mai 2008, www.ifri.org

IV. Az Európai Unió migrációs politikája és stratégiai

IV.1. Jogszabályi háttér

A migráció kérdése a maastrichti szerződés 3. pillérének (bel- és igazságügyi együttműködés) része lett, melyről a Miniszterek Tanácsa egyhangúsággal dönthet. Az amszterdami szerződéssel a migráció kérdését kivonták a kormányközi 3. pillérből és az első pillér (Közösségek) IV. Fejezetébe integrálták. Nizzában, 2004-ben a migráció és menekültügyi kérdést a minősített többséggel meghozott döntések körébe sorolták⁶.

Az európai Alkotmányos Szerződésben (ASZ) a III-166. cikk foglalkozott a migráció kérdésével: Ez tartalmazza a közös külső határellenőrzést (FRONTEX, Varsó), a belső határok teljes lebontását és itt az ellenőrzés megszüntetését a harmadik országok állampolgáraival szemben is. A lisszaboni szerződés V. cím / 67. cikkelyének 2. bekezdése tartalmazza a fenti külső határellenőrzésre vonatkozó tételeket. Az ASZ III-167. és 168. cikkei lényegében az 1999-es tamperei alapelveket fogalmazták újra :

- A menedékjog európai szintű szabályozását szorgalmazták, e téren a minimális kvóták, illetve normák bevezetése a cél. A konkrétumokat illetően Dublin II. (2003) az « *asylum shopping* »-nak próbált meg határt szabni: A menedékkérők egyszerre több országban is megpróbálkoztak a menedék-kérellemmel, lehetőleg arra törekedve, hogy a magasabb szociális juttatásokat nyújtó országban kapják meg a menedékjogot. Az EURODAC (2003) lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy ellenőrizzék, adott kérelmező benyújtott-e már más

EU-tagállamban is kérelmet.

- Stratégiai partnerséget irányoztak elő a migráció kiinduló államai-val, valamint az emberkereskedelem elleni fellépést (e téren főleg Olaszország és Görögország mintájára hivatkoztak).
- Közös politikát javasoltak az illegális bevándorlás (évi 0,5 millió fő az EU-ban) és jogellenes tartózkodás kezelésére, beleértve az jogellenesen tartózkodó személyek kitoloncolását és repatriálását.

Ez utóbbiakat a 2006 novemberi tamperei csúcspont is aláhúzta és a Lisszaboni szerződés (« Az Európai Unió működéséről szóló szerződés ») 78. cikke is a fentieket fogalmazza újra, a 79. cikk 1. bekezdése pedig leszögezi :

« *Az Unió közös bevándorlási politikát alakít ki, amelynek célja a migrációs hullámok hatékony kezelése azok minden szakaszában, méltányos bánásmód biztosítása a harmadik országok azon állampolgárai számára, akik jogszerűen tartózkodnak valamely tagállamban, valamint az illegális bevándorlás és az emberkereskedelem megelőzése és az ezek elleni megerősített küzdelem.* »

Összegezve tehát a különféle dokumentumok paragrafusai szándéknyilatkozatokat tartalmaznak, melyeket a jövőben kellene olyan konkrét lépéseknek követnie, melyeket majd az alábbiakban tekintünk át. (Amikor tehát egy francia politikus úgy fogalmaz, hogy a migrációs ügyet európai szinten kell rendezni, akkor ez úgy is fordítható, hogy bizonyos mértékig a szabályozás halasztása mellett foglal állást.)

Egy 2003-as európai direktíva szabályozza a « családi csoportosulásra irányuló gyakorlatot ». A direktíva, me-

⁶ "Immigration clandestine, asile et contrôle des frontières", Euractiv, 18. août 2004., <http://www.euractiv.com/fr/securite/immigration-clandestine-asile-contrle-frontieres/article-120326>

lyet a 2005 október 3-ai határidő után 2007-ben csak 6 tagállam alkalmazott is ténylegesen (és Nagy-Britanniára, Dániára és Írországra eleve nem vonatkozik) kimondja, hogy adott állam területén legálisan tartózkodó személyek kezdeményezhetik családtagjaik csatlakozását is. Mindez, mint fentebb láthattuk, ellenében áll mind a francia jogszabályokkal, mind Sarkozy elnök törekvéseivel⁷.

IV.2. Konkrét lépések

A migrációt szabályozó fellépésre, a stratégiai partnerség céljának megfelelően több program által nyújtott pénzügyi keret biztosít forrásokat :

- A PHARE, az ISP és a SAPARD az új tagállamok számára.
- A TACIS (1991, FÁK) a MEDA I (1995-, PTM : euro-mediterrán térség) és MEDA II (2000-2006, 5350 millio euro) gazdasági és szociális programok a harmadik országok számára.

Ezen kívül az EU bilaterális kitoloncolási egyezményeket írt alá harmadik országokkal. Ezek az illegális bevándorlók kitoloncolását könnyítik meg, kötelezve ezen országokat az utóbbiak adminisztratív akadályok nélküli visszafogadására. Cserében ezek az országok az EU-tól anyagi támogatást kapnak a visszaszállítás lebonyolításához és e személyek reintegrációjának elősegítéséhez. Eddig Hongkonggal (2001), Sri Lankával, Macaóval és Albániával írt alá az EU ilyen egyezményeket. Tárgyalások folynak Marokkóval, Oroszországgal, Pakisztánnal, Ukrajnával, Algériával, Kínával és Törökországgal.

Felállításra került az Odysseus program (1998-2002), egy akadémiai hálózat, amely a tagállamokba történő bevándorlás és menedékjog kérdéseit kutatja. A SHERLOCK program (1996-2000) keretén belül növelték a személyi okmányok

biztonsági funkcióit. E két program együtt 14 millio ECU-be került.

Az ARGO akcióprogram (2002-2006) részben folytatva az Odysseust, a menedékjog, a vízum az immigráció és a külső határok témájával foglalkozik. Cél a nemzeti adminisztrációk összehangolása és ellenőrzése az EU-direktíváknak megfelelően, valamint az átláthatóság és a hatékonyság növelése. Ezeken kívül az Európai Migrációs Hálózat (REM) és a CARIM ügynökség foglalkozik a migráció adataival, információgyűjtéssel és -szolgáltatással, (stb.).

A határellenőrzést tekintve 2005-ben felállításra került a FRONTEX, a SIS II-t (Schengeni Információs Rendszer) pedig 2007-re tervezték életbe léptetni. A SIS képes egységes hálózatban kezelni a visszautasított menedékjogi kérelmeket, a letartóztatási parancsokat, az eltűnt személyek és lopott tárgyak nyilvántartását. A SIS II több kiegészítő információ kezelésére is képes lesz, biometrikus alapú (pl. ujjlenyomat, arc) nyomkövetést/azonosítást is lehetővé téve.

A FRONTEX a 2006 szeptemberi migrációs témájú EU-külügyminiszteri konferencián elhangzottak alapján két megfigyelő missziót vezet a Kanári szigetek és Málta térségében. Franciaország Szenegál felé szorgalmazta egy FRONTEX megfigyelőakció elindítását. 2007-ben az EU Olaszország, Spanyolország és Málta segítségére gyorsreagálású határvédelmi erőket fog felállítani.

2007 január 15-én Franco Frattini EU biztos az igazságügy-miniszterek drezdai értekezletén Mali, Mauritánia és Szenegál kapcsán az amerikai zöldkártya rendszerhez hasonló szisztéma bevezetésére tett javaslatot Európában, a kvalifikált afrikai munkaerő felhasználását megkönnyítendő : Az egyik EU-ta-

⁷ L'asile en France et en Europe — État des lieux 2006 —, VIème rapport annuel de Forum réfugiés — juin 2006

gországban mukavállalási engedéllyel rendelkező személy automatikusan vállalhasson munkát a többi tagállamban is. Az EU tehát első ízben juttatta kifejezésre, hogy szüksége van a képzett munkaerő legális bevándorlására, de a bevándorlók csak ideiglenes mukavállalási engedélyt kaphatnának. A javaslat német részről teljes támogatást kapott, míg a dél-európai államok ismételten az illegális bevándorlás elleni fellépést szorgalmazták.

Közismert tény, hogy mint szerte az EU-15-ben hasonlóképpen úgy Franciaországban is a kórházak direkt (és legálisan) kvótahelyeket tartanak fent az új tagállamokból érkező rezidens orvosok számára, akik ugyanazt a munkát végzik el mint francia munkatársaik, csak éppen – másodrangú uniós állampolgárként – a francia állampolgároknak kifizetett bér kb. kétharmadáért.

Az EU-n kívüli bevándorlás is igen komoly spórolási lehetőségeket – és ezzel egyben egyeseknek extraprofitot – jelenthet, valamint a versenyképesség megőrzését « helyben », például az olcsó kínai munkaerőpiaccal szemben. Hiszen ez a bevándorolt munkaerő – mint láttuk a Frattini javaslat alapján is, jóval olcsóbban is elvégzi ugyanazt a munkát, mint az EU állampolgárai, sőt, « helyhez jön », így a szállítás vagy a kihelyezés kockázati és egyéb költségeit is meg lehet(ne) vele spórolni.

Ráadásul mivel csak ideiglenes engedélyeket kapnak, járulékaik és nyugdíjköltségeik – már ha vannak – elenyészőek. Nem csoda, hogy egyes körök igen széles lobbitevékenységet folytatnak a képzett EU-n kívüli munkaerő beengedésének megkönnyítéséért. Még ha az a tézis meg is felel a valóságnak, hogy a jelenlegi EU-n belüli munkanélküliek átirányítása, átképzése a minőségi mun-

kaerőhiányban jelentkező igényeket nem nagyon tudná lefedni, az EU migrációs elképzelései a munkaerőfelhasználás szempontjából egyrészt morálisan megkérdőjelezhetőek, másrészt a szociális problémák kiéleződését hordozzák magukban.

IV.3. A közös európai migrációpolitika különböző frontjai

Általánosságban megfigyelhető, hogy a dél-európai országok (Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Görögország) nagyobb prioritással kezelik a migráció kérdését és inkább az illegális bevándorlás elleni küzdelemre helyezik a hangsúlyt, míg az észak-európai tagállamok esetében hangsúlyosabban van jelen a munkaerőhiány pótlásának szorgalmazása.

A 2005 május 27-ei prumi szerződés értelmében az EU-n belül szorosabb határokon átívelő együttműködési hálózat született a BENELUX államok, Ausztria, Spanyolország, Németország és Franciaország között a terrorizmus, a határokon átívelő bűnözés és az illegális migráció ellen.

Franciaország és Spanyolország (Marokkóval) globális lépéseket szorgalmaz : az illegális bevándorlás elleni harc alkalmazása mellett a kiinduló országokkal együttműködve, azok pénzügyi támogatásával az euro-mediterrán programok keretében. Franciaország a 2006 júliusi rabati konferencia kapcsán a következő javaslatokat tette⁸ :

1. Közös euro-afrikai migrációfigyelő központ felállítása, a CE-DEAO országaival együttműködve, Dakar központtal. Célja a migrációs csatornák felderítése.
2. Az európai és afrikai országok között új « együttfejlődési » (*co-développement*, 1995-től) progra-

⁸ Conférence euro-africaine sur les Migrations et le Développement (Rabat 10-11 juillet 2006)
PROPOSITIONS FRANÇAISES POUR LA MISE EN OEUVRE DU PLAN D'ACTION

- mok indítása, az európai diaszpórák aktív részvételével.
3. A « *képességvándorlás* » elősegítése, azaz Európa és Afrika közötti mobilitási programok indítása a diákok, fiatal pályakezdek, orvosok, kutatók és egyéb kiemelkedő képességű egyének részére. « *Képességek és talentumok* » kártya bevezetése.
 4. Összehangolt kitoloncolási stratégia kidolgozása.

V. A francia EU-elnökség migrációpolitikai eredményei⁹

A 2008 második felében hivatalba lépett francia EU-elnökség 4 nagyobb és 10 kisebb prioritást határozott meg. A 4 fontosabb téma között másodikként szerepelt az Európai Immigrációs és Menekültügyi Paktum létrehozása, a globális klímaváltozás kérdése (energiapolitika), a KAP reform előkészítése és a közös kül- és biztonságpolitika mellett.

V.1. Európai Immigrációs és Menekültügyi Paktum létrehozása

A francia elnökség prioritásai között előkelő helyet foglalt el az a cél, hogy az EU közösen lépjen fel a bevándorlók helyzetének tömeges és kollektív regularizálása ellen. A családos bevándorlást ellenezte és szorgalmazta, hogy mérjék fel az EU országaiban mekkora a fogadókapacitás. A visszafordított bevándorlókat származási országuk köteles visszafogadni, és erről a kiinduló országokkal EU-szintű megállapodásokat terveznek kötni.

Emellett viszont a franciák szorgalmazták a legális, „megválogatott” és szervezett szakképzett bevándorlók fogadását. E téren a francia elnökség egy direktívát készült kidolgozni, mely egy ún. kék kártyát biztosítana a magasan képzett immigránsoknak. Szakminiszteri egyeztetés erről 2008 november 3-4-én, Brice Hortefeux miniszter vezetése alatt volt Párizsban.

A francia elnökség fő erőit a 2008 november 3-4-ei vichy-i EU csúcsra¹⁰ koncentrálták, ahol 63 éve nem rendeztek politikai konferenciát. Nem biztos, hogy ez a konferencia (“Integrációs Konferencia”) lett a legszerencsésebb alkalom a “kitörésre”, a Pétain-Laval féle kollaboráns rezsim emléke miatt. A csúcson a

⁹ Készült az alábbi tanulmány felhasználásával : Türke András István, *A francia elnökség mérlege és tapasztalatai*, MKI Tanulmányok, 2009/4, <http://www.kulugyiintezet.hu>

¹⁰ A polgármester, M. Malhuret, Kouchner külügyminiszterrel alapította a *Médecines sans frontières*-t

27 EU tag belügyminisztere és további 200 fő – küldöttek, szenátorok, EU gazdasági és szociális Tanács képviselői, régiók képviselői – vettek részt. Őt objektívát tárgyaltak meg, mely a 2008 szeptember 26-án tető alá hozott Immigrációs és Menekültügyi Eurpai Paktumban lett célként lefektetve : a legális immigráció megszervezése, harc az illegális migráció ellen, a határellenőrzés hatékonyságának megnövelése, “Menekültügyi Európa” kiépítése és az “Együtt-fejlődés” ösztönzése.

A cél a francia törekvések elfogadtatása lett volna, azaz egyedül a megválogatott migrációt engedélyeznék, a gazdasági célút nem, és különösen tiltott a családok “láncreakciószerű” beáramoltatása. Ez a politika két pólusra épülne, az első pólus a megerősített határrendszer (Európa-erőd) létrehozása, mely a következő elemekből áll az EUODAC (2000) alapján: A menekültjogot kérők és illegális bevándorlók ujjlenyomatainak egységes digitális kezelése (2012-ig, 14 év felett minden személy érintett), a menekültügyi kérelmek kezelésének európai szintű harmonizációja (2012-ig), az egységes menekültügyi státusz (2010-ig) és egységes menekültügyi procedúra megalkotása.

Továbbá tervbe lett véve a FRONTEX megerősítése, a határőr-kiképzés közös szabályozási rendszere, állandó, integrált őrzőjáratok létesítése a Földközi-tengeren és az Atlanti-óceánon és egy 450 fős gyorsreagálású határvédelmi erő létrehozása, 16 hajóval, 27 helikopterrel, 21 repülővel, kamerákkal és radarokkal.

Tervezik még a biometrikus vízum bevezetését, jogi eszközök biztosítását az illegális helyzetben lévők mihamarabbi “eltávolítására”, a kiindulási országokkal való megállapodások szorosabbra fűzését a visszafogadás szabályzásának céljából. A tagállamok közötti együttműködés megerősítése szükséges a “kitoloncolási légijáratok” szervezése ügyében a

FRONTEX égisze alatt. A francia elnökség a franciaországi eljárások követésére buzdította partnereit (ADN eljárás, tömeges regularizáció tiltása).

A második pólus az immigrált munkaerő kezelése. Az EU célja a bevándorolt munkaerő óvatos kezelése, hiszen ez elég jól felhasználható, viszonylag olcsó de jelentős nyomást tudnak gyakorolni a bértárgyalásokon a bérből élők egészére. E téren fontos a szükség szerinti legális és professzionális immigráció megszervezése az államok prioritásai és szükséglete alapján (francia minta), az EU 7 helyett 50%-on igyekeznek ezek arányát kialakítani. Prioritás az “integráció favorizálása”, mely azonban a francia belpolitikai lépések tükrében némileg megkérdőjelezhető.

Felmerült az európai kék kártya bevezetésének ötlete, mely az amerikai zöldkártya megfelelője lenne azon fiatal diplomások számára, akik 3 év munkatapasztalattal rendelkeznek. A kártya 2 év szabad mozgást engedne számukra az EU-n belül, célja a bérverseny megélénkítése és a bérek nivellálása.

A fenti célok felé tett lépéseket illetően Vichy szerénykedett az eredményekben. Az egyetlen, nem kötelező hatályú meg egyezés az “eszközparkot” illetően jött létre. Ennek 3 pólusa a fogadóország nyelvének ismerete, az európai társadalom értékeinek ismerete és a munkahelyhez való jutás, azaz az illegális munka tiltása, helyettesítése a francia minta alapján “*Betöltetlen mesterségek katalógusának*” létrehozásával, mely azokat az állásokat tartalmazza, melyekben a regularizáció lehetséges.

Teszt jelleggel az ún. “*állampolgársági útlevél*” (passeport pour la nationalité) létrehozása is elhatározásra került, melynek részleteiről nem született döntés, mindenesetre Németország 2009-re tervez egy konferenciát az integrációs lépésekről.

Bár a nyomtatott és elektronikus sajtóban igen széles körű ellenkampány indult, összemosva a Sarkozy-politikát az antiszemita náci-barát Vichy rendszer politikájával, végül is 40 városban voltak megmozdulások a konferencia idején. Vichy-ben 1700-2500 fő, míg Párizsban kb. 4000 főről beszélhettünk. Egyes ellenzők szerint a kvótarendszer mind az USA-ban, mind Olaszországban látványosan kudarcot vallot már : míg a kvótákat nem sikerül kitölteni, megmaradt mellette a képzetlen munkaerő nagyarányú, ellenőrizhetetlen beáramlása. Ráadásul egy rugalmas gazdaságra nézve ilyen szabályok felállítása zavart kelthet a rendszerben.

V.2. A francia elnökség eredményei

A francia elnökség tevékenysége során az ír nem, a grúz krízis és a világgazdasági krízis hatására nehéz helyzetbe került. Sarkozy elnök azonban gyorsan reagált, és a “tűzoltás” mellett nem aprózta szét erőit, hanem az eredeti program néhány nagyobb céljára összpontosított :

A 4 fő “EU-prioritásból” csak a klímapolitikában kitűzöttet sikerült szinte teljes mértékben teljesíteni, a “3x20-as” célt. A migráció területén egy nem túl szerencsésen előkészített csúcs (Vichy 2008 nov. 3-4) csupán egy nem kötelező hatályú megegyezést szült az “eszközparkot” illetően. A KAP-reformról alig lehet hallani valamit, az UPM finanszírozása mégha kisebb mértékben is, de a kelet-európai térség fejlesztésére is fordítható pénzeszegeket vonhat el.

(A szerző véleménye, meglátásai nem feltétlenül esnek egybe az Europa Varietas Intézet hivatalos véleményével.)

A fenti elemzés nem tartalmazza az egyes régiók részletes bemutatását és a legaktuálisabb (2007-2009) kérdéseket, vagy csak kivételes esetekben tesz rájuk utalást. Ezek fizetős elemzéseként megrendelhetőek az Europa Varietas Intézettől az info@europavarietas.eu címen.

A szerzőről :

Türke András István Ph.D. biztonságpolitikai elemző, a Sorbonne doktora és a Centre d’Histoire Sciences Po Paris kutatója, az EUISS, az AWEU Védelmi Bizottsága, az MKI külső munkatársa.

Függelék

- 1. Az európai országok rangsorolása a területükön élő külföldi népesség száma és aránya alapján -

Classement des pays par nombre d'étrangers

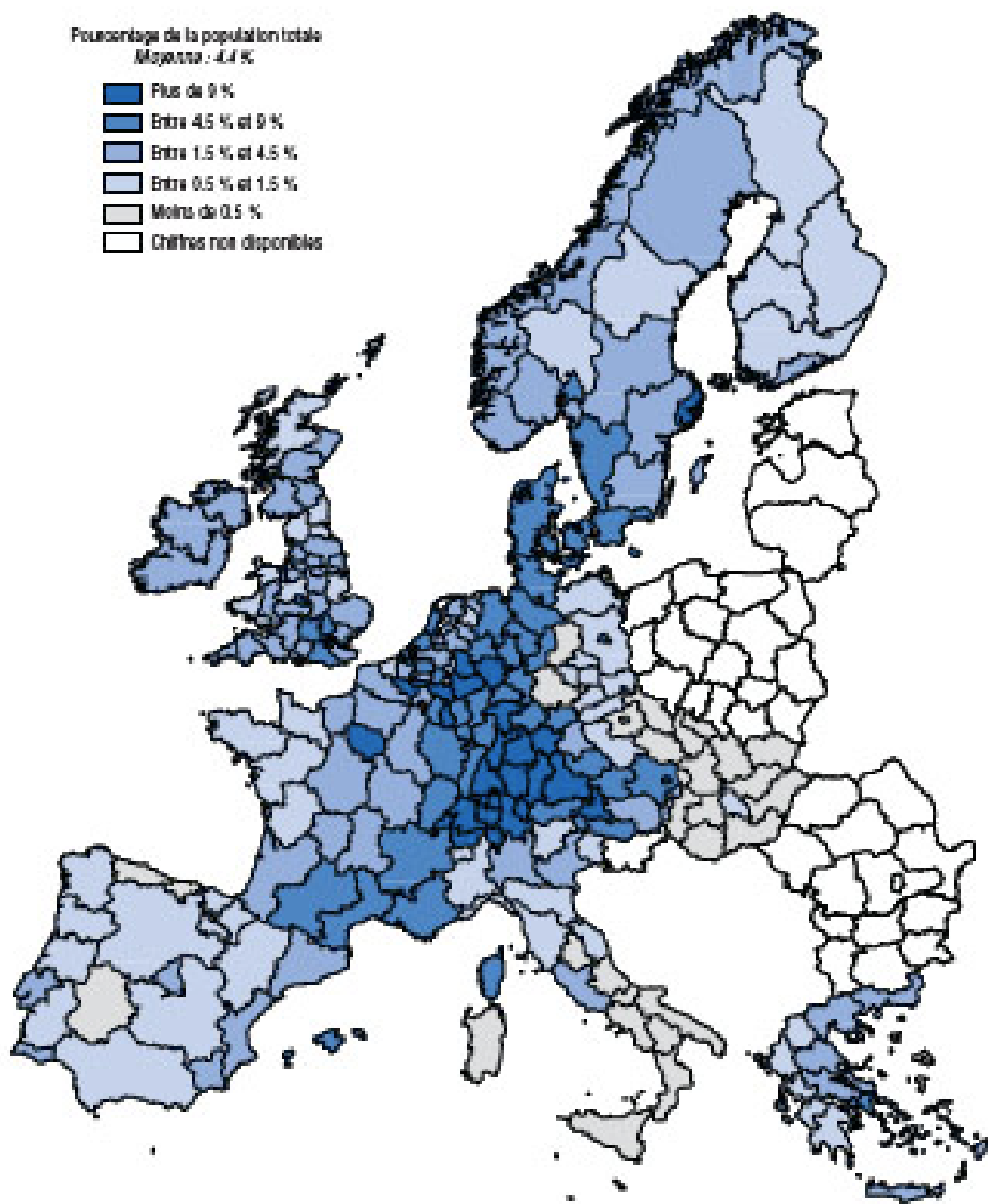
Pays	Nbre d'étrangers	% de la population
France	3,3 millions	5,6 %
Royaume-Uni	2,2 millions	3,8 %
Suisse	1,3 millions	19 %
Italie	1 million	2,1 %
Grèce	1 million	10 %
Belgique	892 000	8,7 %
Autriche	737 000	10 %
Pays-Bas	662 000	9,6 %
Suède	500 000	5,7 %
Danemark	256 000	4,9 %
Rép. tchèque	230 000	2,3 %
Portugal	178 000	1,7 %
Norvège	165 000	3,7 %
Luxembourg	160 000	30 %
Irlande	110 000	3 %
Finlande	85 000	1,6 %
Hongrie	77 400	-
Roumanie	55 000	-
Pologne	44 000	0,1%
Bulgarie	40 000	0,5 %

Source : "L'Europe des migrations", par Catherine Wihtol de Wenden, Agence pour le développement des relations interculturelles, éd. Documentation française, 2002.

(pays – ország ; Nbre étrangers – külföldiek száma ; % de la population – népességbeli arány)

- 2. Az idegen népesség aránya az európai régiókban -

Carte II.1. Population étrangère dans les régions européennes, 2001
Selon la classification européenne des régions, NUTS 2

Note: Population âgée de 15 ans et plus, sauf pour le Danemark, le Luxembourg et la Suisse pour lesquels les données couvrent la population totale. Pour ces trois pays, les données ne sont pas réparties par régions. Les données ne sont pas disponibles pour l'Islande.

Sources : Enquête de la Communauté européenne sur la population active (Eurostat) ; base de données territoriales de l'OCDE.

(Sötétkék : 9 % felett ; Fehér : n.a.),

Forrás : Tendances des migrations internationales, SOPEMI Édition 2003, © OCDE 2004, p. 98.

AZ EDDIG MEGJELENT EuVI ELEMZÉSEK LISTÁJA :
<http://europavarietas.visuart.eu/euvi>

Türke András István

Franciaország és az EU bevándorlási problémái

Az immigráció probléma vagy gazdasági szükségszerűség?

2009.06.25.

[letöltés](#)

Türke András István

Kudarcra ítélt-e a Nabucco-projekt?

Az EU energiapolitikai lehetőségeiről világpolitikai perspektívában

2009.04.29.

[letöltés](#)

Türke András István

Franciaország reintegrációja a NATO katonai struktúrájba

« Ment is, meg nem is, köszönt is meg nem is, vitt ajándékot meg nem is »

2009.04.03.

[letöltés](#)

Türke András István

**« Eco(il)logique » : a környezetvédelem, mint a válság megoldásának csoda-
fegyvere (?)**

Milyen valódi lépéseket kéne megtenni az EU-nak a válság kezelésére ?

2009.03.06.

[letöltés](#)

EUROPA VARIETAS INTÉZET

<http://www.europavarietas.eu>

EuVI ELEMZÉSEK | ISSN (folyamatban) | **Kiadó** : Europa Varietas Alapítvány – 1135 Budapest,
Szent László út 15. 5. em. 8. | **Felelős szerkesztő** : Türke András István Ph.D | © 2009
<http://europavarietas.visuart.eu/euvi> | **Megrendelés** : [info\(kukac\)europavarietas\(pont\)eu](mailto:info(kukac)europavarietas(pont)eu)

© Minden jog fenntartva. Tilos a jelen kiadvány egészének vagy egyes részeinek, valamint formai elemeinek és illusztrációinak felhasználása, a kiadó előzetes engedélye nélkül.